

هشدار «محمود خاقانی» درباره تبعات خصوصی سازی شرکت ملی نفت:

همین اندک شفافیتِ درآمدهای نفتی هم از بین می‌رود

رامتین مونیق

از دهه ۸۰ به این سو، دولت‌ها مت‌خود را بر واگذاری دارایی‌هایشان گذاشته‌اند و موج خصوصی سازی سطوح مختلف اقتصاد کشور را یکی پس از دیگری طی می کند. در آخرین اقدام برای خصوصی سازی، روز چهارشنبه ۲۶ شهریور ۱۴۰۴، کمیسیون اقتصادی، بازرگانی و اداری مجمع تشخیص مصلحت نظام با حضور وزیر اقتصاد، موضوع واگذاری سهام شرکت ملی نفت ایران را، به‌عنوان گامی کلیدی برای مولدسازی دارایی‌های دولت و تعمیق بازار سرمایه، بررسی کرد.

اما خصوصی سازی‌ها در ایران کاملاً ناموفق بوده‌است به‌صورتی که برخی مخالفان، کلیت خصوصی سازی را نفی می کنند و برخی تأکید دارند که خصوصی سازی واقعی در ایران پیاده‌نشده‌است و تنها خصوصی‌ها در این میان موفق به تصاحب دارایی‌های دولت شده‌اند. مخالفان تأکید دارند که خصوصی سازی‌های گذشته به نفع مردم تمام نشده و فقط بحران اقتصادی ایران را پیچیده‌تر کرده‌است.

اما صنعت نفت مانند یک کارخانه کوچک یا حتی صنعت مهمی مثل خودرو سازی نیست؛ صنعت نفت ایران که در سال ۱۳۲۹ ملی شد، صنعت مادر اقتصاد ایران است و کلیت اقتصاد ایران به‌نفت وابستگی دارد و تصاحب کامل آن توسط خصوصی‌های می تواند بسیار خطرناک‌تر از تجربه‌های پیشین واگذاری‌ها باشد. این گزارش را محجوبت از زیبایی آثار خصوصی سازی شرکت ملی نفع و مغایرت آن با ملی بودن این صنعت، متمرکز است.

ردپیشنهاد واگذاری سهام شرکت نفت به مردم توسط دولت مصدق

مدیرکل سابق امورخزرو آسیای میانه وزارت نفت در گفت وگو با «توسعه ایرانی»، در ارزیابی خود از خصوصی سازی شرکت ملی نفت، در ابتدا به ملی شدن صنعت نفت اشاره کرد و گفت: برای ملی شدن صنعت نفت، که در سال ۱۳۲۹ با همت دکتر مصدق و حمایت مردم و مجلس، به سرانجام رسید، اهدافی تعریف شده بود. البته در این راستا سخن‌های زیادی هم ریخته‌شد که باید مراقب ه‌درفت آن باشیم.

محمود خاقانی درباره اهداف تعریف شده برای ملی کردن نفت، اظهار کرد: اولین هدف پان دادن به سلطه خارجی و ارجحیت قائل شدن برای برای منافع ملی ایران، بود. دوم اینکه برای مردم ایران امکان تسلط بر ثروت ملی و خدادادی خود فراهم شود به‌طوری که بر آن مدیریت کند و درآمدهای حاصله را برای توسعه اقتصادی و رفاه ملی به کار گیرد. در کل این اقدام گامی در جهت استقلال اقتصادی و حاکمیت ملی بر منابع طبیعی کشور بود به‌این‌ا اجازه داد تا به یک‌بار دیگر مستقل در صحنه بین‌المللی تبدیل شود. او یادآور شد: در زمانی که صنعت نفت ملی شد،

محمود خاقانی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: در اصل ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی و قانون نفت که در سال ۱۳۶۶ تصویب شد، منابع نفتی به‌عنوان ثروت ملی و عمومی، در مالکیت ملت است و وظیفه دولت فقط

مدیریت و اداره آن به نمایندگی و وکالت از ملت است. به عبارتی، هر گونه واگذاری مالکیت بخش بالادستی صنعت نفت به بخش خصوصی با روح و متن قوانین بالادستی و منافع ملی کشور مغایرت دارد

گفت و گو

عضو اتاق بازرگانی مطرح کرد:

حذف ایران از صادرات خدمات فنی و مهندسی سه کشور منطقه

به گفته رئیس کمیسیون خدمات فنی و مهندسی واحداث اتاق بازرگانی ایران، ایران از بازار سه کشور منطقه برای کنار گذاشته شده‌است. علی نقوی در پاسخ به این سوال که «با وجود تهدید کنونی و احتمال تشدید تحریم در اثر فعال سازی مکانیسم ماشه چه سناریوهایی پیش روی اقتصاد ایران قرار داد؟»، به خبر آنلاین گفت: حقیقت این است که سناریو خاصی پیش روی من نیست وقتی تحریم‌ها عمیق‌تر و گسترده‌تر می شود. هزینه‌های تجارت خارجی به شدت افزایش پیدا می کند و ریسک تجارت خارجی نیز بالا می رود. در نتیجه تنها یک راه برای پیش روی ماست و این که ناچار می شویم بیش از پیش به روش‌های غیر رسمی در تبادلال کالوپول متوسل شویم.

افزود: نتیجه‌ای چنین وضعیتی بی‌گمان افزایش هزینه‌ها و ریسک‌های متن‌بر تر اقتصاد ایران است. تحریم‌ها از یک سو و محدودیت‌های ناشی از حضور در لیست سیاه FATF از سوی دیگر فشار سنگینی را بر بخش مالی وارد کرده‌است. به‌عنوان مثال همین ماجرای حل نشده‌ی FATF مانع از مبادلات بانکی و افتتاح حساب برای ایرانیان شده‌است و حتی در کشورهایی مانند عمان یا مارات نیز با مشکل روبه‌رو هستیم. نکته این‌جاست که در عمان یا مارات افتتاح حساب بانکی تنها در صورت داشتن

گفت و گو

دبیر شورای زعفران:

دبیر شورای زعفران درباره علت رشد قاچاق زعفران ایرانی، عنوان کرد: تا پیش از سال ۱۳۹۷، زعفران ایران به صورت قاچاق صادر نمی‌شد.

در این صنعت نذراندو در این راستا، شرکت‌های خارجی نیز کمک نمی‌گیرند و حتی شرکت‌های خارجی ثبت شده در ایران، با فشار دولت پنهان از کشور خارج شدند.

مدیرکل سابق امور خزرو آسیای میانه وزارت نفت: اگر مجمع تشخیص مصلحت نظام با اجرای واگذاری شرکت ملی نفت موافقت کند، بخش بالادستی صنعت نفت، از دست بیت‌المال خارج می‌شود و یک فاجعه اقتصادی بدتر از امروز تجربه خواهد شد

به صورتی که همین باقی مانده شفافیت در درآمدهای نفتی هم کامل از بین خواهد رفت

آیت‌الله مرتضی شمس‌ا اردکانی که از آیات عظام طرفدار نهضت ملی شدن صنعت نفت بود، پیشنهاد کرد که سهام شرکت ملی نفت به مردم واگذار شود اما این پیشنهاد با توجه به قانون مصوب مجلس شورای ملی، سیاست‌های خود دولت و تأکید بر اهمیت منافع ملی، نادیده گرفته شد.

تلاش برای تضعیف شرکت نفت با خصوصی سازی

این تحلیلگر ارشد مسائل انرژی با اشاره به ایجاد وزارت نفت پس از انقلاب، عنوان کرد: مهندس زنگنه هشدار داده بود و گله می‌کرد که عده‌ای در پی تضعیف شرکت ملی نفت ایران هستند و اکنون که بحث واگذاری این شرکت در میان است، علت این هشدار هار دمی‌یایم. خاقانی افزود: از سال‌ها پیش عده‌ای مدعی شدند که شرکت ملی نفت ایران در بخش بالادستی

صنعت انحصار ایجاد کرده‌است و بایستی به خصوصی سازی آن نشان داده‌نش. به اعتقاد او، نتیجه خصوصی سازی های سابق در صنعت نفت چیزی جز تورم نبوده است چرا که مالکان جدید تمایلی به سرمایه‌گذاری

به این بخش هم رقابت ایجاد شده است. تدریج بخش‌های سوده صنعت نفت را تکه تکه کردند و برای خود برداشتند اما به دلیل وجود ریسک بالا در بخش‌های

بالادستی، تاکنون تمایلی به خصوصی سازی آن نشان داده‌نش.

مغایرت واگذاری صنعت نفت با روح قانون اساسی

این کارشناس حوزه انرژی درباره مغایرت خصوصی سازی شرکت نفت با ملی شدن صنعت نفت، اظهار کرد: باید به این واقعیت توجه کرد که دولت تمام صوبیت‌های خصوصی سازی‌های تجزیه شده در کشور تاکنون، تصریح کرد: برنامه‌های خصوصی سازی را نفوذی‌ها تدوین کردند که به تدریج بر ثروت ملی ایران مسلط شوند

او با اشاره به شکست تمام خصوصی سازی‌های تجزیه شده در کشور تاکنون، تصریح کرد: برنامه‌های خصوصی سازی را نفوذی‌ها تدوین کردند که به تدریج بر ثروت ملی ایران مسلط شوند

او با اشاره به شکست تمام خصوصی سازی‌های تجزیه شده در کشور تاکنون، تصریح کرد: برنامه‌های خصوصی سازی را نفوذی‌ها تدوین کردند که به تدریج بر ثروت ملی ایران مسلط شوند

او با اشاره به شکست تمام خصوصی سازی‌های تجزیه شده در کشور تاکنون، تصریح کرد: برنامه‌های خصوصی سازی را نفوذی‌ها تدوین کردند که به تدریج بر ثروت ملی ایران مسلط شوند

اگر بخش بالادستی صنعت نفت هم خصوصی سازی شود، بدین معناست که دولت دیگر نماینده و منتخب ملت نیست و هیچ‌گونه تسلطی بر صنعت ملی نفت و ثروت ملی کشور نخواهد داشت و دیگر این الیگارش‌ها هستند که دولت را انتخاب می‌کنند

صنعت ملی نفت و ثروت ملی کشور نخواهد داشت و این الیگارش‌ها هستند که دولت را انتخاب می‌کنند.

شرایط بد اقتصادی عراق به دلیل عدم تسلط بر صنعت نفت است

مدیرکل سابق امور خزرو آسیای میانه وزارت نفت در ادامه در باره ادعای موافقان خصوصی سازی صنعت نفت، بیان کرد: برخی به واگذاری سهام آرامکو اشاره می‌کنند. در پاسخ به این افراد باید تذکر داد که در تمامی کشور های صاحب صنعت نفت و گاز، دولت دست خانوادہ‌های کوچکی است و این خانواده‌ها سهام‌داران اصلی هستند. این خانواده‌ها برای بقای حکومت خود، با دولت‌هایی که از آنها حمایت می‌کنند، شریک می‌شوند؛ آرامکو بخشی از سهام خود را به چین، آمریکا و کشورهای اروپایی داد تا تداوم حکومت آل سعود تأمین شود.

خاقانی اما به تجربه‌های ناموفق در صنعت نفت اشاره کرد و گفت: در عراق هم برخی اصحاب ثروت و قدرت با حمایت پایگاه‌های آمریکایی سرکار آمده‌اند و مدیریت صنعت نفت عراق عمدتاً در دستان شرکت‌های چند ملیتی است. او تأکید کرد: عراق میزان قابل توجهی نفت صادر می‌کند و تحریم هم نیست پس چرا شرایط اقتصادی خوبی ندارد؟ زیرا دولت هنوز تسلط لازم را بر ثروت ملی ندارد چرا که در اشغال نظامی آمریکاست.

در ایران اطلاعاتی از سرمایه‌داران بزرگ موجود نیست، اصلاً مشمول پرداخت مالیات نمی‌شوند و حتی به مجازات‌های سنگینی نمی‌شوند و حتی اگر محکوم به اعدام هم شوند، پس از مدتی نجات پیدا می‌کنند. اکنون این صاحبان ثروت و قدرت صنعت نفت را تضعیف می‌کنند تا بخش بالادستی صنعت نفت را هم متصرف شوند و بیت‌المال را چپاول کنند

کتیم که ملی شدن صنعت نفت به معنی مالکیت عمومی وادار به صنعت نفت توسط دولت منتخب مردم است. خاقانی توضیح داد: در اصل ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی و قانون نفت که در سال ۱۳۶۶ تصویب شد، منابع نفتی به‌عنوان ثروت ملی و عمومی، در مالکیت ملت است و وظیفه دولت فقط مدیریت و اداره آن به نمایندگی و وکالت از ملت است. این چارچوب قانون نشان می‌دهد که هر گونه واگذاری مالکیت بخش بالادستی صنعت نفت به بخش خصوصی با روح و متن قوانین بالادستی و منافع ملی کشور مغایرت دارد اما با وجود این مغایرت، گویا مجمع تشخیص مصلحت نظام برای این کار جمله دارد در صورتی که تصویب FATF سال‌هاست در ارا کشیده‌است.

او ادامه داد: خصوصی سازی به سبک دولت نهم و دهم، موجب شک الیگارشی نوپا در کشور به وجود بیاید. این‌ها کسانی نبودند که با ابتکار پولدار شوند و تنها طریق رانت‌خواری در اقتصاد کشور و سوءاستفاده از اطلاعات دولت، بانک مرکزی و سیاست‌های کلان اقتصادی، صاحب ثروت و قدرت شدند.

به گفته این تحلیلگر، مسلط شدن الیگارش‌ها بر ثروت ملی به این معنی است که در بخش معادن نمی‌دانیم چه کسانی طلا را استخراج و استفاده می‌کنند. یا در قانون بودجه تصویب شده‌است که افراد حقیقی و حقوقی اجازه صادرات نفت دارند اما با وجود این، در کشور با مشکلات اقتصادی و کمبود ارز در دارو و رفاه اجتماعی مواجه هستیم. خاقانی خاطر نشان کرد: اگر بخش بالادستی صنعت نفت هم خصوصی سازی شود، بدین معناست که دولت دیگر نماینده و منتخب ملت نیست و هیچ‌گونه تسلطی بر

و بر خطر شده بود. نظام سیاسی حاکم بر افغانستان نیز فعالیت شرکت‌های ایرانی را محدود کرده و شرکت‌های آمریکایی، اروپایی، چینی، ترک در این بازار فعال هستند.

او با تأکید بر این که عراق همچنان مهترتر بازار برای ایران است، تصریح کرد: اما در این کشور نیز حضور ایران به دلیل محدودیت‌های سیاسی و تحریمی تحت تأثیر قرار گرفته‌است. این ۳ کشور ظرفیت‌های چند ده میلیارد دلاری برای خدمات فنی و مهندسی دارند، اما تحریم‌ها عملاً ایران را کنار گذاشته‌است.

می‌شود. بنابراین، شاید تاریخ امسال روی بسته‌بندی محصولات درج شده باشد، اما آن محصول کشت سال گذشته‌است.

دبیر شورای زعفران تأکید کرد که بانک مرکزی و وزارت کشاورزی باید با همکاری یکدیگر تلاش کنند تا با وضع قوانین و سیاست‌های مناسب، بین محصولات صنعتی و محصولی نظیر زعفران تفاوت قائل شوند، اما این تفاوت ایجاد نشده‌است.

منوچهری خاطر نشان کرد: کشاورزی توسط بخش خصوصی انجام می‌شود. بنابراین، نظریه بخش خصوصی هم در وزارت کشاورزی باید اهمیت بیشتری داشته باشد، اما متأسفانه بخش دولتی پشت درهای بسته برای بخش خصوصی تصمیم‌گیری می‌کند. باید باید به صادرکننده بارانه پرداخت شود و یا از صادرات بانرخ بازار آزاد صادرکننده خریداری شود. اینگونه هم از مورد نیاز دولت تأمین می‌شود و هم صادرکننده ضررور زیان سنگینی متحمل نمی‌شود.

گفتنی است، اصراً بر ادامه سیاست‌هایی که فعالان این حوزه آن را تهدیدی برای جایگاه تاریخی زعفران می‌دانند، نشان دهنده فاصله‌ای جدی میان تصمیم‌گیری‌های دولتی و واقعیت‌های بازار است. بی‌توجهی به ویژگی‌های خاص محصولات کشاورزی مانند زعفران و اعمال قوانین یکسان با کالاهای صنعتی، بحران موجود را تشدید کرده‌است.

خبر اقتصادی

رویترز خبر داد:

مخالفت آمریکا با انتقال گاز ترکمنستان به عراق از طریق ایران

رویترز خبر داد: آمریکا با مطرح عراق برای واردات گاز ترکمنستان از طریق ایران برای حل مشکل کاهش برق خود مخالفت کرده‌است. عادل کریم، مشاور نخست‌وزیر عراق، اظهار کرده‌است که انتقال گاز ترکمنستان از طریق ایران می‌تواند باعث تحریم بانک‌های عراق شود و این طرح به حالت تعلیق درآمده است. گفتنی است، بر اساس قراردادی که اولین بار در سال ۲۰۲۳ پیشنهاد شد، قرار بود گاز ترکمنستان از طریق ایران به عراق صادر شود اما این اقدام خطر نقض تحریم‌های آمریکا به دنبال داشت و باید این کشور آن را تأیید می‌کرد.

رویترز خبر داد:

رئیس امور اطلاع رسانی دولت: دولت چهاردهم تولید نفت را ۱۲۵ هزار بشکه افزایش داده‌است

علی احمدنیا، رئیس امور اطلاع رسانی دولت، در شبکه اجتماعی ایکس نت نوشت: «نتیجه تلاش وزارت نفت دولت چهاردهم در ۱ سال گذشته باعث افزایش تولید بیش از ۱۲۵۰۰۰ بشکه نفت به صورت روزانه نسبت به گذشته شده‌است»

رویترز خبر داد:

رئیس سازمان برنامه و بودجه مطرح کرد: تاخیر ۱۱ ماهه در ارسال بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۵ به سازمان برنامه

تاخیر یک ماهه در ارسال بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۵، هر چند تاکنون روند قانونی و اجرایی کشور را متوقف نکرده، اما فشار زمانی و محدودیت در برنامه‌ریزی منابع را افزایش داده‌است. به گزارش تسنیم، رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور با تأکید بر اینکه هنوز بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۵ کل کشور دریافت نشده‌است، تصریح کرد: رئیس جمهوری بر رعایت عدالت و بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد تأکید داشته‌اند و این نکات قطعی‌تر تدوین بودجه سال ۱۴۰۵ مورد توجه قرار خواهد گرفت.

معاون وزیر کشاورزی: با وجود وفور کالاها، مردم توان خرید ندارند

معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی دسترسی اقتصادی را از جمله دیگر ابعاد مفهوم دسترسی به غذا عنوان کرد و گفت: دسترسی اقتصادی به توان خرید مردم برمی‌گردد و توان خرید مردم باید به نوعی باشد که به غذایی که به فراوانی وجود دارد، دسترسی داشته باشند. به گزارش ایلنا، اکبر فتحی در واکنش به گرانی‌های اخیر کالاهای اساسی دلیل آن را متفاوت زبایی کرده و علت را کاهش قدرت خرید مردم دانسته‌است.

مدیر گروه عمران مرکز پژوهش‌های مجلس:

۱۹ میلیون ساکن بافت‌های ناکارآمد هستند

مدیر گروه عمران و شهرسازی مرکز پژوهش‌های مجلس عنوان کرد: «۱۰ میلیون نفر از ۱۹ میلیون ساکن بافت‌های ناکارآمد در خانه‌های ناپایدار زندگی می‌کنند. به گزارش ایلنا، علی فرنام در صوبی و یکمین نشست تخصصی «نوسازی و اعیانی‌سازی به بافت‌های ناکارآمد شهری»، همچنین فشار بر مستأجران و رکورد شکنی اجاره‌بازار، چالش‌های جدی دانست.

رئیس سازمان امور مالیاتی:

فاکتورهای کاغذی از اول دی‌ماه اعتبار نخواهند داشت

رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور تأکید بر اجرای قانون مالیات بر ارزش افزوده به صورت سیستمی، خبر داد: از ابتدای دی ماه امسال هیچ فاکتور کاغذی اعتبار قانونی

ندارد و تمامی صورت حساب باید به شکل الکترونیکی صادر شود. به گزارش ایرنا، محمد سبحانیان روز پنجشنبه در جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی آذربایجان غربی، با تأکید بر اینکه امکان حذف معافیت مالیاتی از طریق بخشنامه وجود ندارد و خلاف قانون است، خاطر نشان کرد: در عین حال، امکان بخشودگی جرایم برای مؤدیان وجود دارد.

یک مقام سازمان راهداری:

۴۰ درصد راه‌های روستایی کشور در مسیر فرسودگی هستند

معاون فنی و راه و روستایی سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای گفت: از مجموع حدود ۱۱۶ هزار کیلومتر آسفالت اجرا شده در محورهای روستایی کشور، ۳۰ تا ۴۰ درصد فرسوده و نیازمند اجرای روکش آسفالت است. به گزارش ایلنا، علی خاقانی ظرفیت ماشین آلات راهداری را تضمین کننده اجرای عملیات راهداری دانست و افزود: بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت ناوگان در اجرای پروژه‌های راه روستایی می‌توان روند متسری را در اجرای پروژه‌ها و بهبود خدمات رسانی اجرایی کرد.

انجمن قطعه‌سازان صنایع همگن:

سایا ۱۱ هزار میلیارد تومان چک برگشتی دارد

انجمن قطعه‌سازان صنایع همگن استان تهران در تازه‌ترین گزارش خود از بحران مالی شدید در صنعت خودرو و قطعه‌سازی خبر داد و اعلام کرد شرکت سایا به‌ایم اکنون با ۱۱ هزار میلیارد تومان چک برگشتی مواجه است. به گزارش فارس، انجمن قطعه‌سازان تأکید کرده‌است مشکلات صنعت خودرو صرفاً ناشی از کمبود سرمایه یا ضعف مدیریتی نیست، بلکه نفوذی نفعان و سیاست‌های دستوری از جمله قیمت‌گذاری و دخالت نهادهایی مانند شورای رقابت و تعزیرات، مسیر توسعه را مختل کرده‌است. در این گزارش هم چنین به‌مشکل انباشت کالاهای گمرک اشاره شده و راه‌حل عبور از بحران، آزادسازی قیمت‌ها و امکان فعالیت بازار آزاد عنوان شده‌است. به گفته انجمن، در صورت ایجاد شرایط رقابتی و واقعی، تولیدات قطعه‌سازان داخلی توان رقابت باخورد و‌های خارجی را خواهند داشت. گفتنی است، چک‌های برگشتی به معنای بدهی‌های معوق بابت خرید بدین سال گذشته است که به دلیل نبود منابع کافی و فراتر رفتن از حد اعتباری پرداخت نشده‌اند.